

بررسی خرید خودرو خانوارهای شهری و روستایی ایران

علی اکبر خسروی نژاد^۱

خودروسازی یکی از اجزاء مهم و جدایی ناپذیر تجارت و صنعت در سطح جهان است. گردش مالی به دست آمده از این صنعت در جهان تقریباً معادل گردش مالی ششمین کشور جهان است. بنابراین، تحلیل و بررسی طرف تقاضای خودرو برای سیاستگذاران و شرکتهای خودروسازی اهمیت ویژه‌ای دارد. برای مدلسازی رفتار خانوار در مورد تقاضای خودرو بر مبنای داده‌های خانوار، شناسایی ویژگی‌های خریداران خودرو ضروری است. مقاله حاضر با استفاده از داده‌های خام بودجه خانوار، رفتار خرید خودروی سواری خانوارهای شهری و روستایی را طی دوره (۱۳۸۳-۱۳۸۷) بررسی کرده است. نتایج حاکی از آن است که میانگین هزینه خرید خودروی نو داخلی و خارجی روند صعودی داشته است. بر اساس ضریب چولگی، توزیع خرید خودروی نو داخلی چوله به راست می‌باشد و از نظر کشیدگی نیز توزیع در تمام سال‌های مطالعه کشیده‌تر از توزیع نرمال است. در مورد خرید اتومبیل خارجی برای کل دوره مورد بررسی، توزیع بر حسب شاخص‌های چولگی و کشیدگی یک توزیع غیرممتقارن چوله به راست و قله‌ای است.

واژه‌های کلیدی: تقاضای داخلی، رفتار خانوار، بودجه خانوار، خصوصیات اجتماعی خانوار، تقاضای خودرو.

۱. مقدمه

خودروسازی یکی از اجزاء مهم و جدایی ناپذیر تجارت و صنعت در سطح جهان است. عنوان شده است که اگر کارخانجات خودروسازی به صورت یک کشور واحد در لحاظ گرفته شوند، از لحاظ اقتصادی تبدیل به ششمین اقتصاد جهانی خواهند شد، چرا که گردش مالی حاصله از این صنعت در جهان تقریباً معادل گردش مالی ششمین کشور جهان است به گونه‌ای که میزان خروجی این صنعت در سال ۲۰۰۵ برای ۳۸ کشور مؤثر در صنعت خودرو رقمی حدود ۱/۹ تریلیون (هزارمیلیارد) یورو تخمین زده شده بود و در رتبه‌بندی صورت گرفته شده توسط نشریه Global Fortune در سال ۲۰۰۷ صنعت خودرو و قطعه‌سازی از لحاظ حجم درآمد پس از بانکداری و پالایش نفت رتبه سوم را در جهان به خود اختصاص داده بود.

کشور ایران از جمله کشورهای پیشرو در صنعت خودرو است که بیش از ۵۰ سال قبل شروع به مونتاژ و تولید خودرو نموده است. این صنعت پس از صنعت نفت بزرگترین صنعت موجود در کشور است که سالانه دارای حدود ۱۵۰ هزار میلیارد ریال گردش مالی می‌باشد.

تولید خودرو را می‌توان به دو گروه خودروهای سواری (کلاس A تا کلاس E یا کلاس A تا کلاس SUV^۱) و خودروهای تجاری (شامل ون، وانت، مینی‌بوس، اتوبوس و انواع کامیون) تقسیم‌بندی نمود. جدول (۱) میزان تولید و سهم خودروهای سواری و خودروهای تجاری را نشان می‌دهد. از کل خودروهای تولیدی در کشور بین ۸۱ تا ۸۸ درصد آن متعلق به خودروهای سواری بوده است. از این رو، بررسی وضعیت خرید خودروی سواری نو توسط خانوار به عنوان تحلیل طرف تقاضا در چارچوب رفتار مصرفی خانوار بسیار با اهمیت می‌باشد که مقاله حاضر سعی بر انجام آن دارد.

جدول ۱. میزان تولید خودروی سواری و تجاری در سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳)

سال	تولید خودروی سواری* (دستگاه)	تولید خودروی تجاری** (دستگاه)	جمع (دستگاه)	نسبت‌ها (درصد)	
				سواری به کل	تجاری به کل
۱۳۸۳	۷۹۵/۶۲۵	۱۰۸/۳۶۸	۹۰۳۹۹۳	۸۸	۱۲
۱۳۸۴	۸۴۰/۶۴۹	۱۶۴/۱۶۰	۱۰۰۴۸۰۹	۸۳/۷	۱۶/۳
۱۳۸۵	۹۴۸/۴۵۴	۱۸۷/۹۷۷	۱۱۳۷۴۳۱	۸۳/۴	۱۶/۶
۱۳۸۶	۹۸۶/۳۵۱	۲۱۹/۵۳۴	۱۲۰۵۸۸۵	۸۱/۸	۱۸/۲
۱۳۸۷	۱/۱۱۰/۰۸۰	۲۴۸/۴۹۶	۱۳۵۸۵۷۶	۸۱/۷	۱۸/۳

* خودروهای سواری کلاس A تا کلاس SUV.

** ون، وانت، مینی‌بوس، اتوبوس، و انواع کامیون.
مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت و شرکت‌های خودروسازی.

در یک تقسیم‌بندی کلی می‌توان تحقیقات صورت گرفته در حوزه تقاضای خودرو را به دو گروه مطالعات بر مبنای داده‌های خانوار^۲ و مطالعات بر مبنای داده‌های بازار^۳ طبقه‌بندی نمود. در مدل‌سازی رفتار خانوار برای تقاضای خودرو، شناسایی ویژگی‌های خریداران خودرو ضروری است، زیرا ویژگی‌های خانوار تعیین‌کننده انتخاب وی از مجموعه خودروهای در دسترس خواهد بود و این امر گروه‌های هدف خریداران را بر حسب طبقه یا کلاس خودرو تعیین می‌نماید. شرکت‌های تولیدکننده خودرو از یک سو و دولت از سوی دیگر با توجه به هدف خود نیازمند تحلیل رفتار تقاضا یا خرید در سطح خانوار هستند.

1. Sport Utility Vehicle (SUV)
2. Disaggregated Data or Households Level Data
3. Aggregate Data or Market Level Data

هدف مقاله حاضر، بررسی آماری رفتار خرید خودرو سواری خانوارهای شهری و روستایی بر اساس اطلاعات بودجه خانوار می‌باشد. برای این منظور، پس از مقدمه داده‌های آماری بودجه خانوار معرفی شده است. بخش‌های سوم و چهارم مقاله حاضر به ترتیب به بررسی خرید انواع خودرو نو و دست دوم در جامعه شهری و روستایی اختصاص یافته است. قسمت پنجم به بررسی خرید خودروی نو طی سال‌های (۱۳۸۳-۱۳۸۷) اختصاص یافته است. در نهایت، مقاله با جمع‌بندی و نتیجه‌گیری به پایان می‌رسد.

۲. داده‌های آماری بودجه خانوار

داده‌های مورد استفاده در این مطالعه شامل اطلاعات داده‌های بودجه خانوار جمع‌آوری شده توسط مرکز آمار ایران طی سال‌های (۱۳۸۳-۱۳۸۷) می‌باشند. آمارگیری از هزینه خانوارهای شهری کشور از سال ۱۳۴۷ توسط مرکز آمار ایران آغاز شد. این آمارگیری از سال ۱۳۵۳ علاوه بر هزینه، درآمد خانوارهای شهری را نیز شامل شده و تاکنون بجز سال‌های ۱۳۵۵، ۱۳۵۷ و ۱۳۶۰ هر ساله انجام شده است. آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۴۲ برای نخستین بار توسط اداره کل آمار عمومی سابق انجام شد و سپس با تأسیس مرکز آمار ایران در سال ۱۳۴۴ در مقیاسی وسیعتر ادامه یافت. زمان آماری برای هزینه‌های خوراکی و دخانی معمولاً ماه گذشته و برای هزینه‌های غیرخوراکی بسته به مورد، ماه گذشته و ۱۲ ماه گذشته (برای کالاهای بادوام، هزینه‌های مصرفی و سایر هزینه‌های خانوار و سرمایه‌گذاری) می‌باشد. زمان آمارگیری طرح از اول اردیبهشت هر سال آغاز و تا پایان فروردین ماه بعد ادامه دارد. داده‌های بودجه خانوار مرکز آمار ایران از لحاظ تقسیم‌بندی کلی در چهار گروه تقسیم شده‌اند. قسمت اول خصوصیات اجتماعی اعضای خانوار، قسمت دوم مشخصات محل سکونت و تسهیلات و لوازم عمده زندگی، قسمت سوم هزینه‌های خوراکی و غیرخوراکی خانوار و قسمت چهارم درآمدهای خانوار را دربر می‌گیرد.

— خصوصیات اجتماعی اعضای خانوار: در پرسشنامه آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار ده مؤلفه آماری را دربرمی‌گیرد که برای هر یک از آنها از خانوار جمع‌آوری اطلاعات می‌شود. مؤلفه‌های اول و دوم به ترتیب شماره اعضاء خانوار و نام و نام خانوادگی آنها می‌باشد. مؤلفه سوم بستگی با سرپرست خانوار می‌باشد که توسط ۹ کد یک رقمی ۱ تا ۹ به صورت سرپرست خانوار ۱، همسر ۲، فرزند ۳، و... نشان‌گذاری شده‌اند. جنسیت اعضای خانوار مؤلفه چهارم می‌باشد که دارای کد ۱ برای مرد و کد ۲ برای زن است. مؤلفه پنجم، سن اعضای خانوار می‌باشد که برحسب سال مورد پرسش قرار گرفته‌اند. مؤلفه ششم، وضعیت سواد با کد ۱ برای باسواد و کد ۲ برای بی‌سواد را نشان می‌دهد. وضعیت تحصیلی با کدهای ۱ و ۲ به ترتیب برای اشتغال و عدم اشتغال به تحصیل در زمان آمارگیری تحت عنوان مؤلفه هفتم اختصاص داده شده است.

مؤلفه هشتم پایه یا مدرک تحصیلی را نشان می‌دهد که دارای کدهای دو رقمی است. مؤلفه نهم وضعیت فعالیت اعضای خانوار را در ۶ حالت شاغل، بیکار (جویای کار)، دارای درآمد بدون کار، محصل، خانه‌دار و سایر تقسیم‌بندی نموده و کدهای یک رقمی ۱ تا ۶ را به ترتیب به آنها اختصاص داده است. آخرین مؤلفه این بخش، مؤلفه دهم وضعیت زناشویی اعضای خانوار را در چهار حالت دارای همسر (کد ۱)، بی‌همسر بر اثر فوت همسر (کد ۲)، بی‌همسر بر اثر طلاق (کد ۳) و هرگز ازدواج نکرده (کد ۴) نشان می‌دهد.

– مشخصات محل سکونت و تسهیلات و لوازم عمده زندگی: این بخش حاوی هفت مؤلفه می‌باشد. مؤلفه اول نحوه تصرف محل سکونت است که توسط کدهای یک رقمی ۱ تا ۶ به ترتیب برای ملکی عرصه و اعیان، ملکی اعیان، اجاری، در برابر خدمت، مجانی و سایر مشخص شده است. مؤلفه دوم تعداد اتاق در اختیار و مؤلفه سوم سطح زیربنای محل سکونت است. مؤلفه چهارم نوع اسکلت بنای محل سکونت را در سه حالت فلزی، بتون آرمه و سایر نشان می‌دهد. مؤلفه پنجم لوازم مورد استفاده خانوار و مؤلفه ششم نوع سوخت عمده مصرفی خانوار در هفت حالت نشان می‌دهد.

از آنجایی که برخی از متغیرهای اقتصادی-اجتماعی که در این مطالعه بکار گرفته شده‌اند از نوع متغیرهای کیفی^۱ و یا چندتایی^۲ می‌باشند برای تحلیل ضروری است که به صورت متغیر مجازی (با کدهای صفر و یک) تعریف شوند. جدول (۲) برخی از متغیرهای اقتصادی-اجتماعی خانوار را نشان می‌دهد.

جدول ۲. متغیرهای اقتصادی-اجتماعی سرپرست و اعضای خانوار

کد پرسشنامه	صفت	کمیت جدید	کد پرسشنامه	صفت	کمیت جدید
	جنسیت سرپرست خانوار			وضعیت سواد سرپرست خانوار	
۱	مرد	۱	۱	باسواد	۱
۲	زن	۰	۲	بی سواد	۰
۱	وضعیت اشتغال سرپرست خانوار		۱	ملکی عرصه و اعیان	۱
۱	شاغل	۱	۲	ملکی اعیان	۲
۲	بیکار (جویای کار)	۲	۳	اجاری	۳
۳	دارای درآمد بدون کار	۳	۴	در برابر خدمت	۴
۴	محصل	۰	۵	مجانی	۰
۵	خانه دار	۵	۶	سایر	۶
۶	سایر	۶		وضعیت زناشویی سرپرست خانوار	
			۲	بی همسر بر اثر فوت	۲
۱	دارای همسر	۱	۳	بی همسر بر اثر طلاق	۳
			۴	هرگز ازدواج نکرده	۴

مأخذ: پرسشنامه بودجه خانوار مرکز آمار ایران.

1. Qualitative Variables
2. Polychotomous Variables

- داده‌های بودجه خانوار مرکز آمار ایران در بخش کالاهای با دوام خرید انواع خودرو (کد ۰۷۱۱۱)
- توسط خانوار را به شرح زیر طبقه‌بندی کرده است:^۱
 - اتومبیل دست اول خارجی^۲ (کد ۰۷۱۱۱)
 - اتومبیل دست دوم خارجی^۳ (کد ۰۷۱۱۲)
 - اتومبیل دست اول داخلی سواری پژو ۴۰۵ (کد ۰۷۱۱۳)
 - اتومبیل دست اول داخلی سواری پیکان ۱۶۰۰ (کد ۰۷۱۱۴)
 - سایر اتومبیل دست اول داخلی (کد ۰۷۱۱۵)
 - اتومبیل دست دوم داخلی^۴ (کد ۰۷۱۱۶)

در بررسی اولیه داده‌ها در سال‌های مختلف برحسب مؤلفه‌های مختلف به‌ویژه مخارج کل و مخارج خوراکی خانوارهایی مورد مشاهده قرار گرفتند که میزان مخارج آنها بسیار متفاوت از سایر خانوارها می‌باشد. این مشاهدات که در ادبیات آماری به‌عنوان مشاهدات پرت^۵ قلمداد می‌شوند در تحلیل اقتصادی و آماری بهتر است که از مجموعه مشاهدات کنار گذاشته شوند. برای هر سال تمام خانوارهای شهری و روستایی به‌صورت جداگانه بر حسب متغیر سهم یعنی نسبت مخارج خوراکی هر خانوار به کل مخارج خالص وی، در نظر گرفته شد. سپس، مشاهداتی (خانوارهایی) که نسبت سهم برای آنها کمتر از ۲ درصد و یا بیشتر از ۹۵ درصد بوده‌اند به‌عنوان مشاهدات پرت کنار گذاشته شده است. جدول (۳) تعداد پرسشنامه‌های تکمیلی مورد نمونه‌گیری طرح هزینه-درآمد خانوارهای شهری-روستایی را برای سال‌های (۱۳۸۳-۱۳۸۷) به‌همراه تعداد پرسش‌نامه‌های اولیه، پالایش شده و مشاهدات پرت نشان می‌دهد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱. این تقسیم‌بندی مربوط به سال‌های ۱۳۸۳ به بعد است. قبل از این سال اتومبیل دست اول داخلی تقسیم‌بندی نداشته و به‌صورت کلی آمده است.

۲. شامل حقوق گمرکی و عوارض پرداخت شده و هزینه شماره‌گذاری

۳. شامل حقوق گمرکی و عوارض پرداخت شده و هزینه شماره‌گذاری

۴. شامل عوارض پرداخت شده و نظایر آن

5. Outlier Observation

در علم آمار، یک مشاهده پرت به مشاهده‌ای اطلاق می‌شود که از لحاظ عددی فاصله زیادی با دیگر مشاهدات داشته باشد. برای اطلاع بیشتر به منبع زیر مراجعه نمایید:

Grubbs, F. E. (1969), "Procedures for Detecting Outlier Observation in Samples", *Technometrics*, Vol. 11, PP. 11-21.

جدول ۳. تعداد پرسش نامه‌های تکمیلی مورد نمونه‌گیری طرح هزینه-درآمد خانوارهای شهری و روستایی در سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳)

سال	پرسش نامه‌های خانوارهای شهری		پرسش نامه‌های خانوارهای روستایی	
	تعداد اولیه	تعداد پالایش شده	تعداد پالایش شده	مشاهدات پرت
۱۳۸۳	۱۱۶۱۹	۱۱۵۱۷	۱۲۹۱۵	۶۳
۱۳۸۴	۱۲۹۲۵	۱۲۸۳۳	۱۳۹۷۰	۹۹
۱۳۸۵	۱۴۱۷۵	۱۴۰۷۹	۱۶۲۳۵	۸۸
۱۳۸۶	۱۵۰۱۸	۱۴۹۱۳	۱۶۲۶۲	۹۱
۱۳۸۷	۱۹۳۸۱	۱۹۳۰۲	۱۹۷۰۷	۵۰

مأخذ: نتایج تحقیق.

همان گونه که ملاحظه می‌شود تعداد مشاهدات (خانوارها) پرت بسیار کم می‌باشد، به طوری که ۴۷۴ خانوار شهری و ۳۹۱ خانوار روستایی در کل دوره به‌عنوان مشاهدات پرت از مجموعه مشاهدات کنار گذاشته شده است. علاوه بر مشاهدات پرت در داده‌ها مشاهدات یا خانوارهایی وجود داشت که خرید خودرو برای آنها گزارش نشده است. این خانوارها را اصطلاحاً مشاهدات اظهار نشده نامیده و از مجموع مشاهدات کنار گذاشته شده‌اند. جدول (۴) تعداد مشاهدات پالایش شده، اظهار نشده و مشاهدات نهایی را طی سال‌های (۱۳۸۳-۱۳۸۷) نشان می‌دهد.

جدول ۴. تعداد مشاهدات پالایش شده، اظهار نشده و مشاهدات نهایی خانوارهای شهری و روستایی در سال‌های (۱۳۸۶-۱۳۸۳)

سال	تعداد خانوارهای شهری		تعداد خانوارهای روستایی	
	پالایش شده	اظهار نشده	پالایش شده	اظهار نشده
۱۳۸۳	۱۱۵۱۷	۵۸	۱۲۸۵۲	۱۳۶
۱۳۸۴	۱۲۸۳۳	۶۶	۱۳۸۷۱	۱۵۱
۱۳۸۵	۱۴۰۷۹	۵۴	۱۶۶۴۷	۱۰۶
۱۳۸۶	۱۴۹۱۳	۸۷	۱۶۱۷۱	۹۱
۱۳۸۷	۱۹۳۰۲	۰	۱۹۶۵۷	۰

مأخذ: نتایج تحقیق.

۳. بررسی خرید انواع خودرو نو و دست دوم در جامعه شهری

در این قسمت به تحلیل آماری خرید انواع خودرو نو و دست دوم توسط خانوارهای شهری به تفصیل طی سال‌های (۱۳۸۳-۱۳۸۷) می‌پردازیم. این خودروها براساس تقسیم‌بندی جمع‌آوری اطلاعات مرکز آمار ایران شامل سواری نو خارجی؛ سواری دست دوم خارجی؛ پژو ۴۰۵ نو؛ پیکان نو؛ سایر اتومبیل‌های نو داخلی و سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی می‌باشند. برای هر سال ابتدا ویژگی‌های اقتصادی-اجتماعی

خریداران را ارائه نموده و سپس ویژگی‌های سرپرست خانوار و سایر خصوصیات مرتبط در امر خرید برحسب انواع خودرو آمده است.

میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۳ در جدول (۵) آمده است. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود میانگین مخارج کل (درآمد) خانوارهای شهری برابر با ۵۱۷۵۴ هزار ریال و بعد خانوارهای شهری ۴/۳۱ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۱۸ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به طور متوسط ۱/۲۴ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۵/۹ سال که ۷۸ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد نیز متأهل بوده‌اند. همچنین، ۶۹ درصد این خانوارها صاحب محل سکونت خود بوده‌اند.

جدول ۵. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۳

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۳۶	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۵۱۷۵۴	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۳۶	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۱۲۷۴۶	مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)
۰/۵۷	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴/۳۱	بعد خانوار
۱/۲۰	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۱۸	تعداد شاغلین
۰/۵۹	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۱/۲۴	تعداد محصلین
۱/۲۴	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۴۵/۸۷	سن سرپرست خانوار
۲/۹۷	تعداد افراد زیر دیلم و دیلم خانوار	۰/۷۸	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۰/۳۸	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۸۹	وضعیت تاهل سرپرست خانوار
۰/۰۲	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۹۲	جنسیت سرپرست خانوار
۰/۰۱	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۸۰	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۴	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۶۹	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

چنانچه بخواهیم تصویری از ویژگی‌های خریداران خودرو داشته باشیم این ویژگی‌ها را در جدول (۶) ملاحظه خواهیم کرد. در سال ۱۳۸۳ از ۱۱۴۵۹ خانوار شهری تعداد ۷۳۳ خانوار اقدام به خرید خودرو کرده‌اند که ۶/۴ درصد خانوارها را تشکیل می‌دهد. خانوار ۴/۳۹ نفر به‌طور متوسط ۱/۲۷ نفر به کار اشتغال داشته و ۱/۴۲ نفر مشغول تحصیل بوده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۵/۵ سال بوده است که ۸۷ درصد آنها شاغل هستند. همچنین، ۹۸ درصد از خریداران دارای سرپرست مرد بوده و ۹۷ درصد متأهل بوده‌اند. از ۷۳۳ خانوار خریدار اتومبیل تعداد ۲۳ خانوار تنها اقدام به خرید اتومبیل سواری نو خارجی نموده‌اند که این رقم تنها ۰/۲ درصد از کل خانوارها را به خود اختصاص می‌دهد. این خانوارها دارای درآمد (مخارج کل) متوسط سالانه ۲۲۲ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط برابر با ۱۱۳/۸ میلیون ریال بوده است. بعد خانوار این گروه از خریداران نسبت به بعد خانوار تمام خریداران

کوچکتر بوده و برابر ۳/۹۶ نفر بوده است. سن متوسط خانوار حدود ۴۸ سال که ۹۱ درصد آنها مرد و متأهل بوده‌اند. تنها ۰/۵ درصد از کل خانوارها اقدام به خرید خودروی دست دوم خارجی کرده‌اند که در مقایسه با درصد خریداران خودروهای خارجی نو به مراتب بزرگتر می‌باشد. این گروه نسبت به گروه خریداران خودروی خارجی نو درآمد (مخارج کل) پایین‌تر داشته و به‌طور متوسط ۵۴ میلیون ریال صرف خرید خودرو کرده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۸/۷ سال بوده که از متوسط کل خریداران و خریداران سواری نو خارجی بزرگتر می‌باشد.

جدول ۶. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۳

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۷۵۸۸۶	۱۱۳۸۴۸	۵۴۴۸۹	۱۱۴۷۹۱	۵۸۰۰۵	۷۰۳۴۶	۴۳۸۳۹
مخارج کل (هزار ریال)	۱۴۰۵۸۶	۲۲۴۴۳۹	۱۳۰۵۷۸	۲۲۸۹۶۴	۱۳۲۰۷۱	۱۵۶۸۲۶	۱۱۴۹۴۰
بُعد خانوار	۴/۳۹	۳/۹۶	۴/۳۹	۴/۵۱	۴/۷۴	۴/۳۳	۴/۳۴
تعداد شاغلین	۱/۲۷	۱/۴۸	۱/۱۱	۱/۲۲	۱/۳۶	۱/۲۵	۱/۲۸
تعداد محصلین	۱/۴۲	۱/۲۶	۱/۴۸	۱/۶۸	۱/۶۶	۱/۴۶	۱/۲۷
سن سرپرست خانوار	۴۵/۵۴	۴۷/۷۸	۴۸/۷۱	۴۶/۵۷	۴۳/۲۰	۴۵/۱۳	۴۵/۵۴
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۷	۰/۷۴	۰/۸۲	۰/۸۸	۰/۸۶	۰/۸۸	۰/۸۸
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۹۱	۰/۹۳	۱	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۸
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۰/۹۱	۰/۹۶	۱	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۵	۰/۸۷	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۵
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۲	۰/۷۰	۰/۵۷	۰/۷۶	۰/۸۱	۰/۷۶	۰/۶۹
تعداد خانوارهای خریدار	۷۳۳	۲۳	۵۶	۷۴	۸۰	۲۰۶	۳۲۱
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۶/۴۰	۰/۲۰	۰/۴۹	۰/۶۵	۰/۷۰	۱/۸۰	۲/۸۰

مأخذ: نتایج تحقیق.

جدول (۷) میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۴ را نشان می‌دهد. میانگین مخارج کل (درآمد) خانوارهای شهری برابر با ۵۸/۴ میلیون ریال و بعد خانوارهای شهری ۴/۲۲ نفر بوده است. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۱۶ نفر شاغل و ۱/۱۶ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۵/۷ سال که ۷۷ درصد آنها شاغل و ۹۱ درصد مرد بوده‌اند.

جدول ۲. میانگین متغیرهای اقتصادی-اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۴

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۳۵	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۵۸۴۲۵	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۳۳	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۱۳۵۹۳	مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)
۰/۵۴	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴/۲۲	بعد خانوار
۱/۲۱	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۱۶	تعداد شاغلین
۰/۵۴	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۱/۱۹	تعداد محصلین
۱/۲۴	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۴۵/۸۳	سن سرپرست خانوار
۲/۸۹	تعداد افراد زیر دیلم و دیلم خانوار	۰/۸۷	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۰/۴۰	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۹۰	وضعیت تاهل سرپرست خانوار
۰/۰۲	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۹۱	جنسیت سرپرست خانوار
۰/۰۱	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۸۰	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۳	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۶۷	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۴ تعداد خانوارهایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۱۰۳۳ خانوار بوده است که نسبت به سال قبل رشد داشته است (جدول ۸). این تعداد خانوار ۸/۱ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند که ۰/۲ درصد از آنها یعنی ۲۳ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی نموده‌اند. بعد خانوار خریداران سواری نو خارجی ۴/۵۲ نفر و میانگین مخارج آنها ۲۶۱۷۹۷ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۱۵۳۴۶۱ هزار ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۹۸ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۲۲/۲ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۱۰۸/۷ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۴۹ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۴/۸۹ سال بوده که ۸۹ درصد آنها متأهل و ۹۰ درصد شاغل بوده‌اند.

جدول ۸. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهایی خریداری شده در سال ۱۳۸۴

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۸۷۲۱۳	۱۵۳۴۶۱	۷۴۶۷۳	۱۰۸۷۳۶	۵۵۹۳۶	۸۳۳۹۶	۴۷۳۷۷
مخارج کل (هزار ریال)	۱۵۳۳۲۲	۲۶۱۷۹۷	۱۷۱۹۰۵	۲۲۲۲۵۱	۱۴۰۲۵۸	۱۷۸۱۳۷	۱۱۹۷۸۵
بعد خانوار	۴/۴۲	۴/۵۲	۴/۵۶	۴/۴۹	۴/۹۳	۴/۲۵	۴/۴۲
تعداد شاغلین	۱/۲۷	۱/۶۱	۱/۲۲	۱/۲۸	۱/۳۹	۱/۲۹	۱/۲۱
تعداد محصلین	۱/۴۴	۱/۴۸	۱/۴۶	۱/۵۷	۱/۸۱	۱/۴۱	۱/۳۶
سن سرپرست خانوار	۴۵/۶۰	۴۵	۴۷	۴۴/۸۹	۴۶/۴۹	۴۷/۰۶	۴۴/۳۲
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۶	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۸۹	۰/۸۹	۰/۸۵	۰/۸۶
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۰/۹۷	۱	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۱	۰/۹۹	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۶	۱	۰/۹۷	۰/۹۹	۰/۹۴	۰/۹۷	۰/۹۴
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۴	۰/۸۳	۰/۶۴	۰/۷۸	۰/۸۹	۰/۷۶	۰/۷۰
تعداد خانوارهای خریدار	۱۰۳۳	۲۳	۵۹	۹۸	۸۰	۳۴۴	۴۴۶
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۸/۱	۰/۲	۰/۵	۰/۸	۲/۶	۲/۷	۳/۵

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۴ تعداد ۳۴۴ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریداری شده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۷۸ میلیون ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۸۳/۴ میلیون ریال بوده است.

بر اساس جدول (۹) میانگین درآمد خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۵ برابر با ۶۴/۹ میلیون ریال و بعد خانوارهای شهری ۴/۱ نفر بوده است که این رقم طی سه ساله اخیر روند نزولی را طی کرده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۶/۱ سال که ۷۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. در سال مذکور در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۱۳ نفر شاغل و ۱/۱۱ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول ۹. میانگین متغیرهای اقتصادی - اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۵

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۶۴۹۲۰	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۱۳۳
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۴۴۹۸	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۲
بعد خانوار	۴/۱۰	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۴۹
تعداد شاغلین	۱/۱۳	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۲
تعداد محصلین	۱/۱۱	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۵۰
سن سرپرست خانوار	۴۶/۱۳	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۵
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷۴	تعداد افراد زیر دیلم و دیلم خانوار	۲/۸۸
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۸۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۴۳
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۱	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۲
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۰	تعداد افراد دکتر و بالاتر خانوار	۰/۰۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۶۷	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۳۰

مأخذ: نتایج تحقیق.

بر اساس جدول (۱۰) در سال ۱۳۸۵ تعداد خانوارهایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۱۰۸۹ خانوار بوده که ۷/۸ درصد از کل خانوارها است. ۰/۲ درصد از آنها یعنی ۲۵ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی و ۳ درصد آنها (۴۲۷ خانوار) اتومبیل سواری نو داخلی خریدند که نسبت به اولی تفاوت معناداری را نشان می‌دهد. از حیث بعد خانوار تفاوت چشمگیری میان این دو گروه مشاهده نمی‌شود اما از نظر متغیر مخارج کل این تفاوت قابل ملاحظه است، به گونه‌ای که نسبت متوسط مخارج کل گروه اول بیش از برابر گروه دوم است. در سال مذکور تعداد ۱۰۹ خانوار پژوی ۴۰۵ نو خریدند که این خریداران دارای درآمد متوسطی حدود ۲۳۴/۶ میلیون ریال و ارزش متوسط خودروی خریداری شده ۱۱۴/۵ میلیون ریال بوده است.

جدول ۱۰. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۵

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۰۶۵۷۲	۲۷۷۴۸۴	۵۳۵۷۱	۱۱۴۴۹۵	۶۱۴۸۱	۸۱۳۵۶	۵۰۰۴۲
مخارج کل (هزار ریال)	۱۶۶۲۷۰	۴۵۳۲۱۱	۱۶۲۵۸۲	۲۳۴۶۲۵	۱۵۰۵۱۳	۱۸۱۳۹۹	۱۲۹۱۵۴
بُعد خانوار	۴/۲۶	۴/۲۸	۴/۲۲	۴/۳۹	۴/۶۵	۴/۱۲	۴/۳۲
تعداد شاغلین	۱/۲۹	۱/۲۸	۱/۲۲	۱/۳۳	۱/۲۳	۱/۳۰	۱/۲۸
تعداد محصلین	۱/۳۴	۱/۴۰	۱/۱۶	۱/۵۰	۱/۴۲	۱/۳۳	۱/۳۲
سن سرپرست خانوار	۴۲/۶۶	۴۸/۰۸	۱/۲۲	۴۵/۸۱	۴۴	۴۳/۲۰	۴۱/۴۵
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۷	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۸۴	۰/۸۷	۰/۸۷	۰/۸۷
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۱	۰/۹۳	۱	۰/۹۷	۰/۹۶
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۰/۹۶	۱	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۵	۱	۰/۹۰	۰/۹۵	۰/۹۴	۰/۹۸	۰/۹۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۰	۰/۷۶	۰/۶۷	۰/۸۰	۰/۷۷	۰/۷۶	۰/۶۳
تعداد خانوارهای خریدار	۱۰۸۹	۲۵	۶۳	۱۰۹	۳۱	۴۲۷	۴۶۱
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۷/۸	۰/۲	۰/۴	۰/۸	۰/۲	۳/۰	۳/۳

مأخذ: نتایج تحقیق.

بر اساس جدول (۱۱) میانگین درآمد خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۶ برابر با ۷۶/۵ میلیون ریال و بعد خانوارهای شهری ۴/۰۵ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۶/۳ سال که ۷۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۱۲ نفر شاغل و ۱/۰۸ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول ۱۱. میانگین متغیرهای اقتصادی-اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۶

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۳۵	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۷۶۵۲۹	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۳۱	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۱۷۴۱۴	مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)
۰/۴۶	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴/۰۵	بعد خانوار
۱/۲۳	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۱۲	تعداد شاغلین
	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۱/۰۸	تعداد محصلین
	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۴۶/۳۱	سن سرپرست خانوار
	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۰/۷۴	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۰/۴۶	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۸۹	وضعیت تأهل سرپرست خانوار
۱/۲۵	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۹۱	جنسیت سرپرست خانوار
۲/۶۹	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۸۰	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۳	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۶۶	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۶ تعداد خانوارهایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۱۱۱۱ خانوار بوده است که نسبت به سال‌های قبل رشد داشته است (جدول ۱۲). این تعداد خانوار ۷/۵ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند. در سال مذکور ۴۷ خانوار اقدام به خرید سواری نو دست دوم خارجی نموده‌اند که بعد خانوار این خریداران برابر ۳/۹۱ نفر و میانگین مخارج آنها ۲۱۲۹۷۱ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۸۹۹۷۰ هزار ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۷۴ خانوار پژوی ۴۰۵ نو خریداری کرده‌اند که این خریداران دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۲۴۷/۹ میلیون ریال داشته و ارزش متوسط خودروی خریداری شده آنها ۱۲۱/۶ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۳۵ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۶/۵ سال بوده که ۸۹ درصد آنها متأهل و ۹۰ درصد شاغل بوده‌اند. ۳/۱ درصد از کل خانوارها، اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریداری کرده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۲۱۲/۳ میلیون ریال بوده که ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۹۲/۲ میلیون ریال بوده است.

بررسی خرید خودرو خانوارهای شهری و روستایی ایران ۱۰۱

جدول ۱۲. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۶

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	بیگان نو	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۱۱۱۷۳	۲۴۴۶۰۰	۸۹۹۷۰	۱۲۱۶۳۲	۶۲۱۰۸	۹۲۱۶۰	۵۶۵۶۵
مخارج کل (هزار ریال)	۱۸۹۰۰۵	۴۳۳۷۵۵	۲۱۲۹۷۱	۲۴۷۸۶۵	۱۶۳۱۱۵	۲۱۲۳۳۶	۱۵۶۳۲۳
بُعد خانوار	۴/۰۷	۴/۱۸	۳/۹۱	۴/۳۵	۴/۱۳	۴/۰۶	۴/۰۷
تعداد شاغلین	۱/۲۶	۱/۲۷	۱/۱۷	۱/۱۹	۱/۲۵	۱/۲۸	۱/۲۶
تعداد محصلین	۱/۲۲	۱/۸۳	۱/۰۴	۱/۴۳	۱/۴۶	۱/۲۷	۱/۱۵
سن سرپرست خانوار	۴۲/۴۸	۴۶/۶۴	۳۹/۸۹	۴۶/۵۴	۴۶/۲۹	۴۳/۹۲	۴۰/۵۶
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۶	۰/۸۲	۰/۸۵	۰/۸۱	۰/۸۳	۰/۸۴	۰/۸۸
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۵	۱	۰/۹۶	۰/۹۷	۰/۸۸	۰/۹۳	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۰/۹۸	۰/۹۹	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۵	۱	۰/۹۱	۰/۹۷	۰/۸۳	۰/۹۵	۰/۹۶
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۶۶	۰/۸۲	۰/۶۰	۰/۸۶	۰/۸۳	۰/۷۰	۰/۵۹
تعداد خانوارهای خریدار	۱۱۱۱	۱۱	۴۷	۷۴	۲۴	۴۶۲	۵۱۲
خورهای خرید به کل خوراکها(درصد)	۷/۵	۰/۱	۰/۳	۰/۵	۰/۲	۳/۱	۳/۵

مأخذ: نتایج تحقیق.

میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۷ در جدول (۱۳) آمده است. همان گونه که ملاحظه می شود میانگین مخارج کل (درآمد) خانوارهای شهری برابر با ۸۵۸۴۵ هزار ریال و بعد خانوارهای شهری ۴ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۱ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به طور متوسط ۱/۱ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۷ سال که ۷۰ درصد آنها شاغل و ۹۰ درصد نیز متأهل بوده اند. همچنین، ۷۰ درصد این خانوارها صاحب محل سکونت خود بوده اند.

جدول ۱۳. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای شهری در سال ۱۳۸۷

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۸۵۸۴۵	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۳۳
مخارج خوراکی ها (هزار ریال)	۲۰۳۷۴	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۳۱
بعد خانوار	۴/۰	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۰۲
تعداد شاغلین	۱/۱	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۰/۸۵
تعداد محصلین	۱/۱	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۰۰
سن سرپرست خانوار	۴۷/۰	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۰۰
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۷	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۲/۸۱
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۴۹
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۰۲
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۰۱
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۱

مأخذ: نتایج تحقیق.

چنانچه بخواهیم تصویری از ویژگی های خریداران خودرو در سال ۱۳۸۷ داشته باشیم، این ویژگی ها را در جدول (۱۴) ملاحظه خواهیم کرد. در سال مذکور از ۱۹۳۰۲ خانوار شهری تعداد ۱۱۹۹ خانوار اقدام به خرید خودرو کرده اند که ۶/۲ درصد خانوارها را تشکیل می دهد. بعد خانوار ۴/۱۹ نفر بوده و به طور متوسط ۱/۲۷ نفر به

کار اشتغال داشته و ۱/۲۶ نفر مشغول تحصیل بوده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۳/۳ سال بوده است که ۸۶ درصد آنها شاغل هستند. همچنین، ۹۸ درصد از خریداران دارای سرپرست مرد بوده و ۹۷ درصد متأهل بوده‌اند. از ۱۱۹۹ خانوار خریدار اتومبیل تعداد ۲۲ خانوار تنها اقدام به خرید اتومبیل سواری نو خارجی نموده‌اند که این رقم تنها ۰/۱ درصد از کل خانوارها را به خود اختصاص می‌دهد. این خانوارها دارای درآمد (مخارج کل) متوسط سالانه ۴۸۶ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط برابر با ۲۷۳/۶ میلیون ریال بوده است. بعد خانوار این گروه از خریداران نسبت به بعد خانوار تمام خریداران به استثناء خریداران پیکان بزرگتر بوده و برابر ۴/۶ نفر بوده است. سن متوسط خانوار حدود ۴۵ سال که همه آنها مرد و ۹۵ درصد متأهل بوده‌اند. تنها ۰/۳ درصد از کل خانوارها اقدام به خرید خودروی دست دوم خارجی کرده‌اند که در مقایسه با درصد خریداران خودروهای خارجی نو به مراتب بزرگتر می‌باشد. این گروه نسبت به گروه خریداران خودروی خارجی نو درآمد (مخارج کل) پایین‌تر داشته و به‌طور متوسط ۹۰ میلیون ریال صرف خرید خودرو کرده‌اند. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۲/۴ سال بوده که از متوسط کل خریداران و خریداران سواری نو خارجی کوچک‌تر می‌باشد. در مقابل، بیشترین سهم مربوط به خریداران خودروهای نو و دست دوم داخلی هریک ۲/۷ درصد بوده است. وضعیت اقتصادی و اجتماعی خریداران خودروهای نو داخلی تقریباً مشابه خریداران خودروهای دست دوم خارجی است. از لحاظ سطح درآمد، میانگین هزینه صرف شده برای خودرو، بعد خانوار، سن سرپرست خانوار و از این قبیل که در جدول (۱۴) ملاحظه می‌شود.

جدول ۱۴. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای شهری برحسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۷

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	دست دوم خارجی	پژو و ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۲۰۱۸۰	۲۷۳۵۹۱	۹۰۴۷۹	۱۲۹۶۳۸	۷۱۳۰۸	۹۴۱۱۳	۶۱۹۴۹
مخارج کل (هزار ریال)	۲۰۷۹۷۱	۴۸۶۰۷۷	۲۳۳۰۶۱	۲۷۰۵۱۵	۲۱۸۴۱۶	۲۲۰۰۶۰	۱۷۶۵۱۴
بعد خانوار	۴/۱۹	۴/۵۵	۴/۴۷	۴/۱۲	۵/۵۴	۴/۱۶	۴/۱۶
تعداد شاغلین	۱/۲۷	۱/۵۵	۱/۲۶	۱/۲۶	۱/۲۳	۱/۲۵	۱/۲۹
تعداد محصلین	۱/۲۶	۱/۲۷	۱/۵۵	۱/۳۸	۱/۴۶	۱/۳۴	۱/۱۴
سن سرپرست خانوار	۴۳/۳۵	۴۵/۰۵	۴۲/۴۴	۴۳/۹۷	۵۴/۰۸	۴۴/۱۱	۴۲/۴۲
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۶	۰/۹۵	۰/۸۷	۰/۹۵	۰/۵۴	۰/۸۵	۰/۸۶
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۹۵	۱	۱	۰/۸۵	۰/۹۷	۰/۹۶
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۷
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۹۴	۰/۹۱	۰/۹۴	۰/۹۶	۰/۸۵	۰/۹۵	۰/۹۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۷۲	۰/۸۶	۰/۷۱	۰/۷۷	۰/۹۲	۰/۷۵	۰/۶۸
تعداد خانوارهای خریدار	۱۱۹۹	۲۲	۶۲	۷۴	۱۳	۵۱۷	۵۵
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۶/۲	۰/۱	۰/۳	۰/۴	۰/۱	۲/۷	۲/۷

مأخذ: نتایج تحقیق.

۴. بررسی خرید انواع خودرو نو و دست دوم در جامعه روستایی

میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۳ در جدول (۱۵) آمده است. همان گونه که ملاحظه می شود میانگین مخارج کل (درآمد) خانوارهای روستایی برابر با ۳۴۲ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۹ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۶۱ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به طور متوسط ۱/۲۵ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۸/۱۳ سال که ۷۸ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد نیز متأهل بوده اند.

جدول ۱۵. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۳

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۴۴	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۳۴۲۰۴	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۴۸	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۱۲۷۳۹	مخارج خوراکی ها (هزار ریال)
۰/۷۰	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴/۹۰	بعد خانوار
۱/۲۹	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۶۱	تعداد شاغلین
۰/۷۱	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۱/۲۵	تعداد محصلین
۱/۲۷	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۴۸/۱۳	سن سرپرست خانوار
۳/۱۱	تعداد افراد زیر دیلم و دیلم خانوار	۰/۸۴	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۰/۰۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۸۹	وضعیت تاهل سرپرست خانوار
۰	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۹۱	جنسیت سرپرست خانوار
۰	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۵۶	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۵	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۸۶	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۳ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده اند برابر ۳۷۹ خانوار بوده است (جدول ۱۶). این تعداد خانوار ۳ درصد از کل خانوارها را تشکیل می دهند. ۰/۱ درصد از آنها یعنی ۹ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی نموده اند. بعد خانوار خریداران سواری نو خارجی ۵/۵۶ نفر و میانگین مخارج آنها ۱۷۷۵۰۷ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۹۲۲۳۳ هزار ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۱۸ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده اند که این خریداران دارای درآمدی به طور متوسط برابر با ۱۹۱/۵ میلیون ریال بوده اند و ارزش خودروی خریداری شده به طور متوسط ۹۶/۴ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۵/۵۶ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۶/۸۴ سال بوده که تمام آنها متأهل و ۸۹ درصد شاغل بوده اند. تعداد ۹۴ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه برابر با ۱۴۱/۷ میلیون ریال بوده که ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به طور متوسط ۷۱/۸ میلیون ریال بوده است.

جدول ۱۶. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی برحسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۳

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۶۶۸۵۶	۹۲۲۳۳	۳۹۷۱۲	۹۶۴۱۷	۵۸۲۳۳	۷۱۸۵۱	۴۲۶۹۱
مخارج کل (هزار ریال)	۱۱۶۷۸۴	۱۷۷۵۰۷	۹۶۸۵۷	۱۹۱۵۵۹	۱۲۹۸۸۹	۱۴۱۶۶۳	۹۹۰۱۷
بعد خانوار	۵/۴۱	۵/۵۶	۵/۷۸	۵/۵۶	۵/۹۳	۵/۳۰	۵/۲۵
تعداد شاغلین	۱/۶۶	۱/۵۶	۲/۱۱	۱/۹۴	۱/۶۵	۱/۶۴	۱/۵۵
تعداد محصلین	۱/۶۱	۲/۱۱	۱/۳۵	۱/۳۳	۱/۷۹	۱/۵۷	۱/۶۸
سن سرپرست خانوار	۴۳/۰۴	۵۱/۴۴	۴۶/۸۴	۵۳/۱۱	۴۳/۲۱	۴۱/۴۳	۴۰/۶۸
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۵	۰/۷۸	۰/۹۷	۰/۸۹	۰/۹۱	۰/۹۶	۰/۹۶
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۶	۰/۸۹	۰/۹۷	۱	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۶
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۰/۸۹	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۹	۰/۹۷
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۴	۰/۶۷	۰/۷۸	۰/۷۲	۰/۹۸	۰/۸۱	۰/۸۵
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۸	۰/۷۸	۰/۸۹	۱	۰/۹۳	۰/۸۵	۰/۸۶
تعداد خانوارهای خریدار	۳۷۹	۹	۳۷	۱۸	۴۳	۹۴	۱۸۵
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۳	۰/۱	۰/۳	۰/۱	۰/۳	۰/۷	۱/۵

مأخذ: نتایج تحقیق.

بر اساس جدول (۱۷) میانگین درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۴ برابر با ۳۸/۲ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۷۸ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۹ سال که ۸۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۵۹ نفر شاغل و ۱/۲۱ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول ۱۷. میانگین متغیرهای اقتصادی-اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۴

شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر	میانگین
مخارج کل (هزار ریال)	۳۸۲۲۱	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۰/۴۱
مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)	۱۳۷۹۰	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۰/۴۵
بعد خانوار	۴/۷۸	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۶۷
تعداد شاغلین	۱/۵۹	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۳۰
تعداد محصلین	۱/۲۱	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۶۷
سن سرپرست خانوار	۴۹/۰۹	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۲۷
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۸۴	تعداد افراد زیر دیلم و دیلم خانوار	۳/۰۶
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۸۹	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۱۰
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۱	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۵۶	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۶	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۰۴

مأخذ: نتایج تحقیق.

بررسی خرید خودرو خانوارهای شهری و روستایی ایران ۱۰۵

بر اساس جدول (۱۸) در سال ۱۳۸۴ تعداد ۴۸۵ خانوار روستایی خودرو خریداری کردند. این تعداد خانوار ۴/۵ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند. ۰/۸ درصد از آنها یعنی ۱۰۶ خانوار اقدام به خرید سواری نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) نموده‌اند. بعد خانوار خریداران مذکور ۵/۴۴ نفر و میانگین مخارج آنها ۱۴۸۲۹۶ هزار ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۷۱۸۷۶ هزار ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۲۲ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۰۷/۸ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۱۱۲ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۵/۱۸ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۷/۷۳ سال بوده که ۱۰۰ درصد آنها متأهل و ۹۵ درصد شاغل بوده‌اند.

جدول ۱۸. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۴

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۷۸۸۸۳	۱۴۱۲۵۰	۴۸۹۳۵	۱۱۱۹۵۷	۵۸۶۹۶	۷۱۷۸۶	۴۰۵۸۵
مخارج کل (هزار ریال)	۱۱۸۵۴۲	۲۲۸۱۶۶	۱۱۰۴۶۱	۲۰۷۸۷۹	۱۳۳۳۲۸	۱۴۸۲۹۶	۱۰۰۷۷۲
بعد خانوار	۵/۱۶	۵/۷۵	۵/۱۷	۵/۱۸	۵/۳۹	۵/۴۴	۵/۰۳
تعداد شاغلین	۱/۸۰	۱/۲۵	۱/۹۸	۱/۷۳	۱/۷۳	۱/۸۵	۱/۸
تعداد محصلین	۱/۴۸	۱/۵۰	۱/۴۶	۱/۶۸	۱/۸۸	۱/۵۴	۱/۳۸
سن سرپرست خانوار	۴۴/۲۹	۴۷/۰۰	۴۴/۴۱	۴۷/۷۳	۴۶/۹۸	۴۵/۷۹	۴۳/۲۶
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۴	۰/۷۵	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۸	۰/۹۳	۰/۹۳
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۷	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۹	۱	۱	۱	۱	۰/۹۹	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۱	۱	۰/۷۸	۰/۸۲	۰/۷۱	۰/۷۹	۰/۸۴
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۷	۱	۰/۹۶	۰/۹۵	۰/۹۴	۰/۸۷	۰/۸۴
تعداد خانوارهای خریدار	۴۸۵	۴	۴۶	۲۲	۴۹	۱۰۶	۲۶۹
خانوارهای خریداریه کل خانوارها (درصد)	۳/۵	۰	۰/۳	۰/۲	۰/۴	۰/۸	۲

مأخذ: نتایج تحقیق.

بر اساس جدول (۱۹) میانگین درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۵ برابر با ۴۱/۸ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۶۴ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۹/۸ سال که ۸۰ درصد آنها شاغل و ۸۸ درصد متأهل بوده‌اند. در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۵۳ نفر شاغل و ۱/۱۳ نفر به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول ۱۹. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۵

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۳۹	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۴۱۸۲۶	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۴۱	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۱۴۷۵۴	مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)
۰/۶۳	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴/۶۴	بعد خانوار
۰/۳۲	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۵۳	تعداد شاغلین
۰/۶۳	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۱/۱۳	تعداد محصلین
۰/۲۶	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۴۹/۷۷	سن سرپرست خانوار
۰/۹۶	تعداد افراد زیر دیلم و دیلم خانوار	۰/۸۰	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۰/۱۰	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۸۸	وضعیت تأهل سرپرست خانوار
۰	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۹۰	جنسیت سرپرست خانوار
۰	تعداد افراد دکرا و بالاتر خانوار	۰/۵۵	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۴	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۸۶۳	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

بر اساس جدول (۲۰) در سال ۱۳۸۵ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۶۱۶ خانوار بوده است. این تعداد خانوار ۳/۷ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند. در سال مذکور تعداد ۳۸ خانوار روستایی اقدام به خرید پژو ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۱۷/۱ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۱۱۲/۱ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۸۹ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۳/۲۱ سال بوده که ۱۰۰ درصد آن‌ها متأهل و ۸۹ درصد شاغل بوده‌اند. تعداد ۱۹۵ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۵۹/۸ میلیون ریال بوده که ارزش خودرو خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۷۶/۹ میلیون ریال بوده است.

جدول ۲۰. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۵

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۸۲۱۰۷	۱۵۴۳۳۳	۴۴۳۲۴	۱۱۲۱۶۷	۵۹۳۲۵	۷۶۹۱۷	۴۵۵۷۷
مخارج کل (هزار ریال)	۱۳۴۲۸۶	۲۷۳۹۸۳	۱۰۹۷۸۸	۲۱۷۱۹۸	۱۴۴۶۲۶	۱۵۲۷۸۰	۱۱۷۰۱۸
بعد خانوار	۵/۰۴	۵/۵۰	۵/۰۳	۴/۸۹	۴/۹۰	۴/۹۲	۵/۱۵
تعداد شاغلین	۰/۷۸	۰/۱۷	۱/۶۲	۱/۴۷	۱/۴۵	۱/۷۱	۱/۹۲
تعداد محصلین	۱/۴۱	۲	۱/۳۸	۱/۳۷	۱/۵۵	۱/۴۱	۱/۴۱
سن سرپرست خانوار	۴۴/۴۲	۳۸/۳۳	۴۳/۷۱	۴۳/۲۱	۴۴/۹۵	۴۳/۸۸	۴۴/۹۷
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۲	۱	۰/۸۸	۰/۸۹	۰/۹۰	۰/۹۱	۰/۹۳
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۸۳	۰/۹۷	۱	۰/۹۵	۰/۹۶	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۰/۹۷	۱	۱	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۲	۱	۰/۸۵	۰/۹۵	۰/۸۵	۰/۸۸	۰/۷۶
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۶	۰/۸۳	۰/۹۱	۰/۸۹	۰/۸۰	۰/۸۵	۰/۸۷
تعداد خانوارهای خریدار	۶۱۶	۶	۳۴	۳۸	۲۰	۱۹۵	۳۳۲
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۳/۷	۰	۰/۲	۰/۲	۰/۱	۱/۲	۲

مأخذ: نتایج تحقیق.

بررسی خرید خودرو خانوارهای شهری و روستایی ایران ۱۰۷

بر اساس جدول (۲۱) میانگین درآمد خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۶ برابر با ۴۷/۸ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۴۵ نفر بوده است. متوسط سن سرپرست خانوار ۴۹/۸ سال که ۷۴ درصد آنها شاغل و ۸۹ درصد متأهل بوده‌اند. از شاغلین در هر خانوار به‌طور متوسط ۱/۴۸ و ۱/۵ نفر در هر خانوار به تحصیل اشتغال داشته‌اند.

جدول ۲۱. میانگین متغیرهای اقتصادی-اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۶

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۴۰	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۴۷۸۱۹	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۳۸	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۱۷۲۷۵	مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)
۰/۵۶	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴/۴۹	بعد خانوار
۱/۳۱	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۴۸	تعداد شاغلین
۰/۵۸	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۱/۰۵	تعداد محصلین
۱/۲۵	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۴۹/۸۵	سن سرپرست خانوار
۲/۸۴	تعداد افراد زیر دیپلم و دیپلم خانوار	۰/۷۸	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۰/۱۲	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۸۸	وضعیت تأهل سرپرست خانوار
۰/۰۰	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۹۰	جنسیت سرپرست خانوار
۰/۰۰	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۵۶	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۳	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۸۶	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

در سال ۱۳۸۶ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۵۴۸ خانوار بوده است (جدول ۲۲). این تعداد خانوار ۳/۴ درصد از کل خانوارها را تشکیل می‌دهند که ۰/۱ درصد از آنها یعنی ۱۷ خانوار اقدام به خرید سواری دست دوم خارجی نموده‌اند. بعد خانوار خریداران سواری دست دوم خارجی ۴/۷۱ نفر و میانگین مخارج آنها ۱۳۵/۴ میلیون ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۶۰ میلیون ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۲۱ خانوار اقدام به خرید پژوی ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به‌طور متوسط برابر با ۲۴۶/۷ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به‌طور متوسط ۱۲۲ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۵/۳۸ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۶/۲ سال بوده که تمام درصد آنها متأهل و شاغل بوده‌اند. تعداد ۱۶۸ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۶۹/۴ میلیون ریال بوده که ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به‌طور متوسط ۸۴/۱ میلیون ریال بوده است.

جدول ۲۲. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۶

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو و ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۹۰۱۹۸	۱۶۳۹۰۰	۶۰۰۵۹	۱۲۲۰۳۶۳	۶۰۲۲۲	۸۴۱۲۴	۵۰۸۴۹
مخارج کل (هزار ریال)	۱۴۷۲۰۵	۳۱۹۲۰۹	۱۳۵۴۱۵	۲۴۶۷۲۶	۱۴۲۷۳۹	۱۶۹۴۲۷	۱۲۹۴۷۸
بعد خانوار	۴/۷۹	۵/۲۰	۴/۷۱	۵/۳۸	۴/۲۲	۴/۵۸	۴/۸۶
تعداد شاغلین	۱/۶۶	۱	۲	۱/۷۶	۱/۱۱	۱/۵۸	۱/۶۹
تعداد محصلین	۱/۳۱	۱/۲۰	۱/۰۶	۱/۸۱	۱/۵۶	۱/۴۱	۱/۲۴
سن سرپرست خانوار	۴۳/۸۶	۴۶	۴۸/۴۷	۴۶/۱۹	۶۳/۳۳	۴۳/۰۷	۴۳/۹۷
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۲	۰/۸۰	۰/۹۶	۱	۱	۰/۹۲	۰/۹۱
وضعیت تأهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۰/۸۰	۰/۸۸	۱	۱	۰/۹۷	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۹	۱	۱	۱	۱	۰/۹۷	۱
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۵	۱	۰/۷۶	۰/۸۶	۱	۰/۸۹	۰/۸۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۳	۰/۸۰	۰/۸۸	۰/۹۵	۱	۰/۸۰	۰/۸۳
تعداد خانوارهای خریدار	۵۴۸	۵	۱۷	۲۱	۹	۱۶۸	۳۳۳
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۳/۴	۰	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۱	۰/۱

مأخذ: نتایج تحقیق.

میانگین متغیرهای اقتصادی-اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۷ در جدول (۲۳) آمده است. همان گونه که ملاحظه می‌شود میانگین مخارج کل (درآمد) خانوارهای روستایی در این سال برابر با ۵۲/۹ میلیون ریال و بعد خانوارهای روستایی ۴/۲۷ نفر بوده است. به طور متوسط ۱/۳۷ نفر در هر خانوار شاغل بوده و هر خانوار به طور متوسط ۰/۹۷ نفر محصل داشته است. میانگین سن سرپرست خانوار ۴۸/۷ سال که ۷۷ درصد آنها شاغل و ۸۷ درصد نیز متأهل بوده‌اند.

در سال ۱۳۸۷ تعداد خانوارهای روستایی که اقدام به خرید خودرو کرده‌اند برابر ۵۶۹ خانوار بوده است (جدول ۲۴). این تعداد خانوار حدود ۳ درصد از کل خانوارهای نمونه را تشکیل می‌دهند و ۰/۰۳ درصد از آنها یعنی ۵ خانوار اقدام به خرید سواری نو خارجی نموده‌اند. بعد خانوار خریداران سواری نو خارجی ۴ نفر و میانگین مخارج آنها ۸۰۷ میلیون ریال و متوسط ارزش خودروی خریداری شده ۶۰۶ میلیون ریال بوده است. در سال مذکور تعداد ۲۳ خانوار اقدام به خرید پژو و ۴۰۵ نو کرده‌اند که این خریداران دارای درآمدی به طور متوسط برابر با ۲۳۰ میلیون ریال بوده‌اند و ارزش خودروی خریداری شده به طور متوسط ۱۲۷ میلیون ریال بوده است. اندازه این خانوارها ۴/۶ نفر و سن متوسط سرپرست این خانوارها برابر ۴۵ سال بوده که تمام آنها متأهل و ۸۳ درصد شاغل بوده‌اند. تعداد ۱۷۲ خانوار اتومبیل نو داخلی (بجز پژو و ۴۰۵ و پیکان) خریده‌اند. این گروه دارای درآمد متوسط سالانه‌ای برابر با ۱۹۳ میلیون ریال بوده که ارزش خودروی خریداری شده توسط آنها به طور متوسط ۸۹/۸ میلیون ریال بوده است.

بررسی خرید خودرو خانوارهای شهری و روستایی ایران ۱۰۹

جدول ۲۳. میانگین متغیرهای اقتصادی- اجتماعی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۸۷

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۴۱	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۵۲۹۱۸	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۳۵	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۱۹۸۰۶	مخارج خوراکی‌ها (هزار ریال)
۰/۰۲	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴/۲۷	بعد خانوار
۰/۸۳	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۳۷	تعداد شاغلین
۰/۰۰۳	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۰/۹۷۰	تعداد محصلین
۱	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۴۸۷۷	سن سرپرست خانوار
۰/۷۶	تعداد افراد زیر دیلم و دیلم خانوار	۰/۷۷	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۰/۱۳	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۸۷	وضعیت تاهل سرپرست خانوار
۰/۰۰۲۳	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۸۸	جنسیت سرپرست خانوار
۰/۰۰۰۵	تعداد افراد دکترا و بالاتر خانوار	۰/۵۸	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۰۳۶	تعداد افراد دارای تحصیلات حوزوی خانوار	۰/۸۴	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

جدول ۲۴. میانگین متغیرهای مختلف خانوارهای روستایی بر حسب انواع خودروهای خریداری شده در سال ۱۳۸۷

شرح متغیر	کل اتومبیل‌ها	سواری نو خارجی	سواری دست دوم خارجی	پژو ۴۰۵ نو	پیکان نو	سایر اتومبیل‌های نو داخلی	سایر اتومبیل‌های دست دوم داخلی
هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۷۴۶۱۹	۶۰۶۲۰۰	۱۰۴۸۸۹	۱۲۶۷۳۹	۶۶۷۵۸	۸۹۸۶۹	۵۳۲۵۸
مخارج کل (هزار ریال)	۱۶۴۷۹۲	۸۰۶۶۷۳	۱۸۴۴۵۱	۲۳۰۴۵۰	۱۶۳۸۲	۱۹۳۰۳۰	۱۴۵۵۳۷
پُعد خانوار	۴/۶۶	۴	۴	۴/۶۱	۳/۵۰	۴/۶۹	۴/۸۴
تعداد شاغلین	۱/۶۳	۱/۴۰	۱/۴۴	۱/۳۹	۱/۲۵	۱/۵۱	۱/۷۲
تعداد محصلین	۱/۲۰	۰/۷۲	۰/۷۲	۱/۳۵	۰/۷۵	۱/۳۴	۱/۱۸
سن سرپرست خانوار	۴۲/۹۴	۴۳/۶۰	۳۹/۶۷	۴۵/۰۴	۴۸/۷۵	۴۳/۳۷	۴۲/۷۶
وضعیت شغلی سرپرست خانوار	۰/۹۱	۱	۱	۰/۸۳	۱	۰/۹۱	۰/۹۱
وضعیت تاهل سرپرست خانوار	۰/۹۷	۱	۱	۱	۱	۰/۹۵	۰/۹۷
جنسیت سرپرست خانوار	۰/۹۸	۱	۱	۰/۹۶	۱	۰/۹۸	۰/۹۸
وضعیت سواد اعضای خانوار	۰/۸۵	۱	۰/۸۹	۰/۸۷	۰/۵۰	۰/۹۰	۰/۸۳
نحوه تصرف محل سکونت	۰/۸۷	۱	۰/۷۸	۱	۱	۰/۸۸	۰/۸۶
تعداد خانوارهای خریدار	۵۶۹	۵	۱۸	۲۳	۴	۱۷۲	۳۵۶
خانوارهای خریدار به کل خانوارها (درصد)	۲/۸۹	۰/۰۳	۰/۰۹	۰/۱۲	۰/۰۲	۰/۸۸	۱/۸۱

مأخذ: نتایج تحقیق.

۵. بررسی خرید خودروی نو طی سال‌های (۱۳۸۷-۱۳۸۳)

در این قسمت از بررسی تنها به تحلیل خرید خودروی نو توسط خانوارهای شهری و روستایی می‌پردازیم. همان‌گونه که در جدول (۲۵) ملاحظه می‌شود کل دوره مورد بررسی (۱۳۸۳-۱۳۸۷) میانگین درآمد (مخارج کل) خانوارهایی که خودروی نو خریده‌اند ۱۹۴ میلیون ریال بوده است. این خانوارها دارای بعد ۴/۴۵ نفر بوده و سن متوسط سرپرست آنها ۴۴/۶ سال بوده است. به‌طور متوسط در هر خانوار ۱/۳۸ نفر شاغل و ۱/۴۲ محصل بوده است. ۹۳ درصد از اعضای این خانوارها با سواد بوده و ۷۹ درصد آنها مالک محل سکونت خود بوده‌اند و ۸۸ درصد سرپرست خانوارها شاغل و ۹۶ درصد آن‌ها متأهل بوده‌اند.

جدول ۲۵. میانگین متغیرهای اقتصادی-اجتماعی خانوارهای شهری و روستایی خریدار خودروی نو طی دوره (۱۳۸۳-۱۳۸۷)

میانگین	شرح متغیر	میانگین	شرح متغیر
۰/۳۹	تعداد افراد صفر تا ۵ سال در خانوار	۱۹۴۴۵۶	مخارج کل (هزار ریال)
۰/۴۱	تعداد افراد بین ۶ تا ۱۰ سال در خانوار	۴/۴۵	بعد خانوار
۰/۴۴	تعداد افراد زن بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۱/۳۸	تعداد شاغلین
۱/۱۸	تعداد افراد زن ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۱/۴۲	تعداد محصلین
۰/۴۴	تعداد افراد مرد بین ۱۱ تا ۲۰ سال در خانوار	۴۴/۶۶	سن سرپرست خانوار
۱/۲۵	تعداد افراد مرد ۲۱ سال و بالاتر در خانوار	۰/۸۷	وضعیت شغلی سرپرست خانوار
۳/۰۳	تعداد افراد زیر دبلم و دبلم خانوار	۰/۹۶	وضعیت تأهل سرپرست خانوار
۰/۷۲	تعداد افراد لیسانس خانوار	۰/۹۸	جنسیت سرپرست خانوار
۰/۰۴	تعداد افراد فوق لیسانس خانوار	۰/۹۳	وضعیت سواد اعضای خانوار
۰/۰۳	تعداد افراد دکرا و بالاتر خانوار	۰/۷۹	نحوه تصرف محل سکونت

مأخذ: نتایج تحقیق.

جدول (۲۶) شاخص‌های آماری خودروهای نو خارجی خریداری شده در سال‌های (۱۳۸۳-۱۳۸۷) را نشان می‌دهد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود میانگین هزینه خرید هر دستگاه خودروی نو خارجی در سال ۱۳۸۳ برابر با ۱۰۸ میلیون ریال بوده که با یک روند صعودی به رقم ۳۳۵ میلیون ریال در سال ۱۳۸۷ می‌رسد. حداکثر هزینه خرید اتومبیل نو خارجی در سال ۱۳۸۳ برابر ۳۶۰ میلیون ریال بوده که به ۱۵۰۰ میلیون ریال در سال ۱۳۸۷ می‌رسد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود انحراف معیار همانند میانگین هزینه خرید طی سال‌های مورد بررسی روند صعودی دارد. برای بررسی تقارن توزیع خرید خودروی خارجی نو لازم است شاخص چولگی که به‌صورت زیر تعریف می‌شود مورد توجه قرار گیرد.

$$S = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \left(\frac{Y_i - \bar{Y}}{\hat{\sigma}} \right)^3 \quad (1)$$

که در آن، S شاخص چولگی و $\hat{\sigma} = \sqrt{\frac{\sum(Y_i - \bar{Y})^2}{n}}$ انحراف معیار تورش دار از واریانس متغیر مورد نظر است. برای یک توزیع متقارن همانند توزیع نرمال ضریب چولگی صفر است، چنانچه ضریب چولگی مثبت باشد توزیع چوله به راست بوده و دنباله توزیع به سمت مقادیر مثبت و برعکس برای مقادیر منفی ضریب چولگی است.

همان گونه که ملاحظه می شود در تمام سال های مورد نظر ضریب چولگی مثبت بوده است یعنی اینکه تعداد کمی مقادیر بزرگ (قیمت های بالا خرید) در سمت راست توزیع هستند و اغلب مشاهدات در پیرامون مقادیر کوچک خرید متمرکز هستند. این ضریب چولگی در سال های مورد بررسی یکسان نبوده از سال ۱۳۸۳ به سال ۱۳۸۴ افزایش یافته و سپس در سال ۱۳۸۵ کاهش می یابد. کمترین ضریب چولگی مربوط به سال ۱۳۸۶ است که تا حدودی نزدیک به صفر بوده و یک توزیع متقارن نسبت به سال های دیگر نشان می دهد. شاخص دیگر در بررسی توزیع ضریب کشیدگی است. این ضریب که معمولاً با K نشان داده می شود به صورت زیر محاسبه می شود.

$$K = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \left(\frac{Y_i - \bar{Y}}{\hat{\sigma}} \right)^3 \quad (2)$$

برای توزیع نرمال ضریب چولگی برابر ۳ است. چنانچه ضریب کشیدگی برای متغیر مورد نظر بزرگتر از ۳ باشد توزیع آن متغیر نسبت به توزیع نرمال کشیده تر بوده و دارای قله بوده و اصطلاحاً توزیع قله ای نامیده می شود. برای ضریب کشیدگی کوچکتر از ۳ توزیع نسبت به توزیع نرمال پهن تر است. همان گونه که ملاحظه می شود برای سال های (۱۳۸۳-۱۳۸۵) ضریب مذکور بزرگتر از ۳ بوده و با توزیعی کشیده قله ای مواجه هستیم. این در حالی است که در سال ۱۳۸۶ شاخص مذکور از ۳ بسیار کوچکتر شده و یک توزیع هموار و پهن را نشان می دهد. برای سال ۱۳۸۷ نیز توزیع کشیدگی پیدا کرده است. برای کل دوره مورد بررسی توزیع بر حسب شاخص های چولگی و کشیدگی یک توزیع غیر متقارن چوله به راست و قله ای است.

جدول ۲۶. شاخص های آماری انواع خودروهای نو خارجی خریداری شده توسط خانوارهای شهری و روستایی طی سال های مختلف

شرح متغیر	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	کل دوره
میانگین هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۰۷۷۶۹	۱۵۱۶۵۲	۲۵۳۶۴۸	۲۱۹۳۸۱	۳۳۵۱۸۵	۲۱۰۲۷۴
حداقل هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۱۰۰	۹۰۰۰۰	۶۸۰۰۰	۷۳۶۰۰	۱۰۴۰۰۰	۱۰۰
حداکثر هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۳۶۰۰۰۰	۵۷۵۰۰۰	۹۱۸۰۰۰	۴۱۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰۰
انحراف معیار	۷۳۸۱۸	۹۹۷۵۵	۱۸۳۷۴۴	۱۲۲۶۶۶	۲۹۴۹۲۵	۱۹۱۴۳۹
چولگی	۱/۸۰	۳/۴	۲/۰۴	۰/۴۹	۲/۶۹	۳/۳۳
کشیدگی	۴/۶	۱۳/۰۴	۴/۹۹	-۱/۵۷	۸/۸۹	۱۶/۴۶

مأخذ: نتایج تحقیق.

جدول (۲۷) شاخص‌های آماری برای خرید خودروی نو داخلی را ارائه می‌کند و میانگین هزینه خرید اتومبیل داخلی دوره مورد بررسی روند صعودی داشته است، به گونه‌ای که از ۷۵/۷ میلیون ریال در سال ۱۳۸۳ به ۹۷ میلیون ریال در سال ۱۳۸۷ رسیده است. براساس ضریب چولگی درمی‌یابیم که توزیع هزینه (قیمت) چوله به راست می‌باشد. از نظر کشیدگی نیز توزیع هزینه خودروهای ایرانی در تمام سال‌های مطالعه کشیده‌تر از توزیع نرمال است.

جدول ۲۷. شاخص‌های آماری انواع خودروهای نو داخلی خریداری شده توسط خانوارهای شهری و روستایی طی سال‌های مختلف

شرح متغیر	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	کل دوره
میانگین هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۷۵۷۲۵	۸۲۰۴۸	۸۵۵۷۴	۹۳۲۴۵	۹۷۰۲۷	۸۷۶۷۳
حداقل هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۴۸۰۰	۶۴۰۰	۶۳۰۰	۶۸۰۰	۳۵۰۰۰	۴۸۰۰
حداکثر هزینه خرید اتومبیل (هزار ریال)	۹۲۵۰۰۰	۵۴۰۰۰۰	۲۸۸۰۰۰	۳۵۰۰۰۰	۷۵۰۰۰۰	۹۲۵۰۰۰
انحراف معیار	۴۷۳۲۴	۳۸۳۲۳	۳۱۰۵۴	۳۴۷۷۹	۴۴۶۲۸	۳۹۷۲۱
چولگی	۱۱/۶	۴/۰۳	۱/۶	۱/۷	۵/۹	۵/۷
کشیدگی	۲۰۳/۹	۳۵/۵	۵/۳	۵/۹۵	۶۸/۱	۸۷/۶

مأخذ: نتایج تحقیق.

۶. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

تحلیل و بررسی طرف تقاضای خودرو برای سیاستگذاران و شرکت‌های خودروسازی اهمیت ویژه‌ای دارد. در این مقاله رفتار خرید خودروی سواری خانوارهای شهری و روستایی با استفاده از داده‌های خام بودجه خانوار طی دوره (۱۳۸۳-۱۳۸۷) تحلیل شده است. نتایج نشان می‌دهد که متوسط مخارج خرید خودروی نو داخلی و خارجی از یک روند صعودی پیروی می‌کرده است. علاوه بر آن، توزیع مخارج خرید خودروی نو غیرمتقارن و چوله به راست بوده است. این تحلیل و نتایج حاصل از آن مسیر را برای برآورد تابع تقاضای خرید و یا مالکیت خودروی سواری هموار نموده و این امر به عنوان یک موضوع مهم و جالب برای مطالعات آتی پیشنهاد می‌شود.

منابع

- بانک اطلاعاتی سری‌های زمانی اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- خسروی‌نژاد، علی‌اکبر (۱۳۸۴)، *اقتصاد چای از تولید تا مصرف*، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی و اقتصاد کشاورزی، وزارت جهاد کشاورزی، تهران، چاپ اول.
- عسکری، منوچهر (۱۳۸۳)، "آنتومی تقاضای خودرو"، *پژوهشنامه اقتصادی*، شماره ۱۴، پاییز.
- عظیمی، حسین (۱۳۷۷)، "نگاهی به تغییرات ساختار اجتماعی و اقتصادی آینده و پیش‌بینی تقاضای خودرو و چشم‌انداز تقاضای خودرو سواری در افق ۱۴۰۰"، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی استرژیک سایپا، مجموعه گزارشات.
- مرکز آمار ایران، آمار خام طرح بودجه خانوار، سال‌های (۱۳۸۶-۱۳۸۳)، تهران.
- مرکز آمار ایران، آمار پرسش‌نامه‌های بودجه خانوار، سال‌های (۱۳۸۶-۱۳۸۳)، تهران.
- Berkovec, J. & J. Rust (1985), "A Nested Logit Model of Automobile Holdings for One Vehicle Households", *Transportation Research*.
- Janosi, P. E. (1959), "Factors Influencing the Demand for New Automobiles", *Journal of Marketing*, Vol. 23 (April).
- Kreinin, M. D. (1959), "Analysis of Used Car Purchases", *Review of Economics and Statistics* (November).
- Train, Kenneth (1986), "Qualitative Choice Analysis: Theory, Econometrics and an Application to Automobile Demand", MIT Press.
- Time Series Processor (1991), Version 4.4, Reference Manual.
- Time Series Processor (1991), Version 4.4, User's Manual.

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی